

Naczelny Sąd Administracyjny przypomniał, że prowadzenie szkół (również niepublicznych) nie jest działalnością gospodarczą (art. 170 ust. 1 ustawy - Prawo oświatowe).

Jednak większość szkół niepublicznych jest w części finansowana przez uczniów, którzy ponoszą ustalone czesne. Jak zauważył NSA, również w wyrokach Trybunału Konstytucyjnego wydanych na gruncie przepisów dotyczących, szeroko rzecz ujmując, finansowania uczelni (szkół) publicznych i niepublicznych wyraźnie rozróżnia się te dwa rodzaje placówek wskazując m.in. na to, że z art. 70 ust. 3 Konstytucji RP nie wynika prawo podmiotowe szkół niepublicznych do uzyskania środków na całość ich działalności, a w założeniu szkoły niepubliczne mają być finansowane w mniejszym stopniu ze środków budżetu państwa niż szkoły publiczne ponieważ podstawowa odpowiedzialność za ich gospodarkę finansową spoczywa na ich założycielach.

Powyższe zapadło na gruncie stanu faktycznego, w którym spółka prowadząca szkołę niepubliczną zaskarżyła czynność zarządu powiatu w przedmiocie ustalenia wysokości dotacji oświatowej. Spółka zarzuciła naliczenie dotacji w zbyt niskiej wysokości. Sąd I instancji oddalił skargę. W ocenie WSA udział władz publicznych w finansowaniu sektora oświaty spoza sektora finansów publicznych, urzeczywistnia konstytucyjnie umocowane powszechne prawo do nauki. Tym niemniej jednak z literalnego brzmienia art. 70 ust. 3 zd. 3 Konstytucji RP, wynika odesłanie do uregulowania materii dofinansowania szkół niepublicznych w ustawie. Zatem w Konstytucji RP nie ma wyrażonego wprost obowiązku każdorazowego dofinansowania każdej szkoły niepublicznej, tym bardziej, że większość z takich szkół ma ściśle komercyjny charakter i ich działalność tak jak każda inna może wiązać się z ryzykiem niepowodzenia finansowego.

Sąd I instancji zauważył, że ustawa o finansowaniu zadań oświatowych przyznaje niepublicznym placówkom oświatowym uprawnienie do korzystania z pomocy finansowej ze środków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego w postaci dotacji. Funkcjonowanie szkoły niepublicznej i zapewnienie środków potrzebnych w tym zakresie - to przede wszystkim domena organów prowadzących takie szkoły, z uwzględnieniem oczywiście możliwego wsparcia w postaci dotacji oświatowej. Skarżąca oczekuje tymczasem, że kierując się zasadą hierarchiczności przepisów prawa, organ powinien ustalić stawkę dotacji w taki sposób, by wypełnić ustawowy obowiązek finansowania działalności szkoły, pomijając w tym zakresie przepisy rozporządzenia. Umyka jednak stronie, że rola dotacji oświatowej nie polega na subsydiowaniu wszelkiej działalności prowadzonej przez szkołę bądź jednostkę prowadzącą szkołę, czy też pokrywania wszelkich ich wydatków. Dotacja oświatowa jest dofinansowaniem, a nie sfinansowaniem wszystkich kosztów poniesionych przez placówkę. Poza tym, w odróżnieniu od placówek publicznych organy prowadzące szkoły niepubliczne uprawnione są do pobierania opłat (w postaci, np. czesnego) za naukę od dorosłych słuchaczy.

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną spółki.

Źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl